

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Запорізька політехніка»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

з дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності»

до виконання практичних занять та самостійної роботи студентів
для студентів спеціальності 242 «Туризм»
денної та заочної форм навчання

Запоріжжя
2021

Методичні рекомендації з дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності» до виконання практичних занять та самостійної роботи студентів для студентів спеціальності 242 «Туризм» денної та заочної форм навчання / Укл.: Д.Ю.Мамотенко. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 42 с.

Укладачі: Д.Ю.Мамотенко, к.е.н. доцент

Рецензент: В.М. Зайцева, к.п.н., професор

Відповідальний за випуск: Д.Ю.Мамотенко

Затверджено
на засіданні кафедри
«Туристичного, ресторанного
та готельного бізнесу»

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗА ТЕМАМИ	6
Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність.	6
Тема 2. Теорії управління ЗЕД.....	6
Тема 3. Система регулювання ЗЕД в Україні.....	7
Тема 4. Митне регулювання.....	8
Тема 5. Валютне регулювання.....	9
Тема 6. Форми виходу підприємств на зовнішній ринок	10
Тема 7. Зовнішньоторговельні операції та порядок їх укладання.	11
Тема 8. Структура та зміст міжнародних контрактів купівлі-продажу	12
Тема 9. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	13
Тема 10. Організація та функціонування підприємств з іноземним капіталом	14
Тема 11. Економічна ефективність ЗЕД підприємства.....	15
2 ТЕСТИ З ДИСЦИПЛІНИ	16
3. САМОСТІЙНА (ІНДИВІДУАЛЬНА) РОБОТА	25
4 ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	27
5 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ НА ЗАЛІК	31
6 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	33
7 ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ	36

ВСТУП

Мета: засвоєння теоретичних основ зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД), набуття системних знань і навичок щодо забезпечення економічної ефективності ЗЕД у туристичній галузі.

Завдання:

Методичні – викласти теоретичні основи та методологічні особливості застосування механізму функціонування зовнішньоекономічної діяльності в Україні на сучасному етапі.

Пізнавальні – сформувати базові знання нормативної бази щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності туристичних підприємств. Викласти методи оцінки тенденцій, суперечностей та доцільності діяльності у визначенні головних напрямків зовнішньоекономічної діяльності для підприємств різних форм власності туристичної галузі. Вивчити специфіку запровадження різних форм виходу на зовнішні ринки. Відокремити основні процедури щодо укладання зовнішньоекономічних контрактів.

Практичні – сформувати практичні навички роботи студентів із спеціальною літературою, орієнтувати їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань, ознайомити з основними методами і способами визначення ефективності укладених угод і зовнішньоекономічної діяльності туристичних підприємств.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати

загальні компетентності: Здатність розуміти економічну сутність та основні теорії розвитку зовнішньоекономічної діяльності; розуміти особливості оцінки та прогнозування розвитку міжнародних економічних відносин; методологічні засади управління політикою підтримки конкурентоспроможності національної економіки; положення щодо тенденцій розвитку світової виробничої кооперації; тенденції, сучасний стан та порядок здійснення міжнародної торгівлі послугами, валютно-фінансовими ресурсами; особливості та тенденції міжнародної економічної інтеграції; сучасний стан вирішення глобальних світових проблем.

фахові компетентності: Здатність збирати, аналізувати і використовувати необхідну інформацію для оцінки тенденцій розвитку світової економічної системи та прийняття на цій основі правильних, обґрунтованих, виважених управлінських рішень;

оцінювати вплив на розвиток світового підприємницького середовища різноманітних політичних, соціальних, економічних чинників; аналізувати роль та місце країни на світових товарних та фінансових ринках; аналізувати, діагностувати вплив регулюючих дій міждержавних, наднаціональних інституцій на розвиток національної економіки; розуміти та ефективно формувати конкурентні переваги товару, підприємства, галузі, їх місце у підтримці конкурентоспроможності національної економіки; користуватися інструментарієм оцінки ефективності діяльності ТНК, міжнародних фінансовокредитних організацій на національному та світовому економічному просторі; аналізувати показники, які характеризують стан сучасних глобальних проблем.

Очікувані програмні результати навчання:

1. Знання специфіки механізму функціонування зовнішньоекономічної діяльності в Україні на сучасному етапі, нормативної бази щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств; основних процедур щодо укладання зовнішньоекономічних контрактів.

2. Уміння визначати методи оцінки тенденцій, суперечностей та доцільності діяльності у визначенні головних напрямків зовнішньоекономічної діяльності для підприємств різних форм власності, що є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності. Уміння сформувати методи і способи визначення ефективності укладених угод і зовнішньоекономічної діяльності підприємства в цілому.

1 ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки.

План семінару

1. Основні суб'єкти зовнішньополітичної діяльності.
2. Фактори розвитку ЗЕД.
3. Зовнішньоекономічний комплекс держави.
4. Основні форми ЗЕД.

Ключові поняття

Зовнішньоекономічні зв'язки, ЗЕД, передумови ЗЕД, фактори розвитку ЗЕД, зовнішньоекономічний комплекс країни (регіону), принципи ЗЕД, суб'єкти ЗЕД, резидент, нерезидент, види ЗЕД, етапи розвитку ЗЕД в Україні.

Теми рефератів

1. Основні форми зовнішньоекономічної діяльності.
2. Зовнішньоекономічний комплекс України.

Контрольні запитання для самопідготовки

1. Чи існують відмінності у визначенні категорій «зовнішньоекономічні зв'язки» та «зовнішньоекономічна діяльність»?
2. Назвіть основні суб'єкти ЗЕД України.
3. Класифікуйте види ЗЕД відповідно до Закону України „Про ЗЕД”.
4. Назвіть основні положення класичних та кейнсіанських теорій ЗЕД.
5. Наведіть перелік основних зовнішньоекономічних партнерів України.
6. Охарактеризуйте основні етапи еволюції ЗЕД в Україні.

Тема 2. Основні напрями і показники розвитку ЗЕД.

План семінару

1. Зовнішньоекономічна політика України.
2. Характеристика основних показників розвитку зовнішньоекономічного сектора країни.
3. Показники структури розвитку ЗЕД.
4. Показники інтенсивності та ефективності розвитку ЗЕД.

Ключові поняття

Світова економіка, міжнародна торгівля, зовнішня торгівля,

інтернаціоналізація господарського життя, Європейська інтеграція, показники структури, показники інтенсивності та ефективності зовнішньоекономічної зв'язків країни, показники, що характеризують обсяг зовнішнього товарообігу, показники структури розвитку ЗЕД, товарна структура, географічна структура, платіжний баланс, баланс послуг, баланс руху капіталів.

Теми рефератів

1. Аналіз зовнішньоекономічної політики України.
2. Аналіз показників структури ЗЕД України.

Контрольні запитання для самопідготовки

1. Які види протекціонізму застосовують країни?
2. Зовнішня політика країни.
3. Який ключовий пріоритет для України має Європейська інтеграція?
4. Абсолютні показники ЗЕД.
5. Відносні показники ЗЕД.
6. Показники, що характеризують обсяг зовнішнього товарообігу.
7. Показники динаміки ЗЕД.
8. Товарна структура ЗЕД.
9. Географічна структура ЗЕД.
10. Показники інтенсивності та ефективності розвитку ЗЕД.
11. Платіжний баланс України.
12. Складові балансу руху капіталів країни.

Тема 3. Система регулювання ЗЕД в Україні

План семінару

1. Рівні регулювання ЗЕД.
2. Адміністративні та економічні методи зовнішньоекономічного регулювання.
3. Засоби й інструменти державного регулювання зовнішньоекономічних зв'язків.

Ключові поняття

Мікроекономічний, макроекономічний та мегаекономічний рівні регулювання ЗЕД, адміністративні та економічні засоби регулювання ЗЕД, суб'єкти регулювання ЗЕД, менеджмент ЗЕД, державне регулювання ЗЕД, регулювання ЗЕД з боку національних недержавних установ (Українська спілка промисловців і підприємців,

Торговельно-промислова палата України та інші), міжнародні організації та установи (організації системи ООН, міжнародні фінансово-кредитні установи, міжнародні організації з міжнародної торгівлі, міграції та інших питань) регіональні інтеграційні угруповання (ЄС, ЄАСТ, АСЕАН, НАФТА, ЄвроАзЕС та ін.).

Теми рефератів

1. Державні, недержавні й міжнародні інститути управління ЗЕД.
2. Інструменти державного стимулювання ЗЕД.

Контрольні запитання для самопідготовки

1. Назвіть рівні регулювання ЗЕД.
2. Охарактеризуйте функції органів державного управління з регулювання ЗЕД.
3. Назвіть недержавні організації, що регулюють ЗЕД.
4. Які завдання виконують Торгово-промислові палати?
5. Які міжнародні організації здійснюють регулювання взаємних відносин учасників ЗЕД?
6. Дайте характеристику методів регулювання ЗЕД.

Тема 4. Митне регулювання

План семінару

1. Нетарифні засоби регулювання ЗЕД.
2. Тарифні обмеження. Система митного регулювання.
3. Законодавство України про практику митного регулювання.

Ключові поняття

Митне регулювання: тарифні й нетарифні засоби, ембарго, квота (глобальна, групова, індивідуальна, антидемпінгова, компенсаційна, спеціальна), ліцензія (генеральна, глобальна, автоматична, разова), “добровільні” обмеження експорту, прихований протекціонізм, фінансові заходи підтримки національних експортерів, мито, функції мита, види мита, нормативне забезпечення митного регулювання в Україні, Митний кодекс України, Державна митна служба України, митний контроль, декларування, декларант, вантажна митна декларація, митні платежі.

Теми рефератів

1. Нетарифні засоби регулювання ЗЕД.
2. Система митного регулювання.
3. Особливості митного законодавства України.

Контрольні запитання для самопідготовки

1. Наведіть класифікацію нетарифних засобів митного регулювання.
2. Що таке квотування? Які види квот діють в Україні?
3. Дайте визначення ліцензування. Поясніть різницю між генеральною, разовою і відкритою ліцензіями.
4. Що таке експортні субсидії? У чому полягає різниця між прямими та непрямими субсидіями?
5. Наведіть можливі технічні бар'єри і поясніть, що таке "добровільне" обмеження експорту?
6. Дайте визначення митного тарифу, мита та митного збору, поясніть функції мита.
7. Перелічіть відомі Вам види мита за різними ознаками.
8. Який державний орган здійснює митний контроль в Україні?
9. Які митні платежі підлягають сплаті на митниці?
10. Що являє собою вантажна митна декларація?

Тема 5. Валютне регулювання

План семінару

1. Основні характеристики валютного ринку. Валютні курси.
2. Класифікація валютних операцій.
3. Рівні валютного регулювання.
4. Інструменти державного, недержавного і міжнародного регулювання валютних ринків.

Ключові поняття

Валюта у вузькому й широкому значенні, види валюти, конвертованість валюти, світова валютна система, валютний курс, валютне котирування, суб'єкти валютного ринку, сегменти валютного ринку (біржовий, позабіржовий або міжбанківський, готівковий), поточні валютні операції, термінові валютні операції (форвардні, ф'ючерсні, опціонні, операції своп), МВФ, режими валютного курсу (фіксований курс, обмежено гнучкий курс, плаваючий або вільний курс, гібридний курс), валютна інтервенція, девальвація і ревальвація, страхування валютних ризиків, нормативне забезпечення валютного регулювання в Україні, валютний рахунок, валютні обмеження, НБУ.

Теми рефератів

1. Загальна характеристика валютного ринку.
2. Основні види валютних операцій.
3. Інструменти валютного регулювання.

Контрольні запитання для самопідготовки

1. Якими нормативними документами регулюються валютні операції суб'єктів ЗЕД в Україні?
2. Дайте визначення валюти, валютного курсу, валютного ринку. Які види валютних курсів Вам відомі?
3. Як можна класифікувати валютні операції суб'єктів ЗЕД?
4. Опишіть порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті учасників ЗЕД.
5. Назвіть суб'єктів валютного регулювання в Україні. Охарактеризуйте існуючі форми валютного регулювання.

Тема 6. Форми виходу підприємств на зовнішній ринок

План семінару

1. Правові передумови зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
2. Визначення і класифікація зовнішньоторговельних операцій.
3. Загальні принципи організації та управління виробничо-збутовою діяльністю.

Ключові поняття

Зовнішньоторговельна операція, контракт як основний регулятор ЗЕД фірми, експортні, імпорتنі, реекспортні й реімпорتنі операції, товарообмінна торгівля (зустрічні закупівлі, бартер, викуп застарілої продукції, операції з давальницькою сировиною і т.д.), торгово-посередницька діяльність, договори постачання, комісії, консигнації та доручення, агентські угоди, прості або брокерські й збутові або дистриб'юторські посередницькі операції, торгівля змагального типу (аукціонні продажі, торги (тендери), біржова торгівля), зовнішня торгівля послугами, класифікація послуг.

Теми рефератів

1. Класифікація зовнішньоторговельних операцій.
2. Торгівля змагального типу в ЗЕД

Контрольні запитання для самопідготовки

1. Які нормативно-правові акти забезпечують здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємств?
2. За якими ознаками класифікуються зовнішньоекономічні операції?
3. Поясніть різницю між поняттями „зовнішньоекономічні операції” і „зовнішньоторговельні операції”.

4. Дайте визначення основних видів зовнішньоторговельних операцій.
5. Назвіть основні посередницькі операції в ЗЕД.
6. Наведіть класифікацію послуг, що використовується при вивченні ЗЕД підприємств країни.

Тема 7. Зовнішньоторговельні операції та порядок їх укладання

План семінару

1. Особливості здійснення експортних та імпорتنих операцій.
2. Реекспорт і реімпорт у діяльності підприємства.
3. Особливості зовнішньоторговельних операцій з різними групами товарів.

Ключові поняття

Операція купівлі-продажу, етапи укладання та реалізації угоди міжнародних купівлі-продажу, порядок здійснення реекспортних та реімпорتنих операцій, специфіка оподаткування при здійсненні експорту та імпорту, митне оформлення, перелік документів, що необхідні при митному оформленні товарів у режимі експорту та імпорту, технічні, фармакологічні, санітарні, фітосанітарні, ветеринарні, екологічні стандарти й вимоги, вантажна митна декларація, попередня вантажна митна декларація, попереднє повідомлення, міжнародні торговельні операції з сировинними товарами, схема постачання готової до експлуатації продукції, постачання вузлів і деталей, авансування, товарний кредит.

Теми рефератів

1. Особливості експортних, імпорتنих, реекспортних і реімпорتنих операцій.
2. Система митного оформлення вантажів в Україні.

Контрольні запитання для самопідготовки

1. Охарактеризуйте основні етапи оформлення типової угоди міжнародних купівлі-продажу
2. Визначте порядок митного оформлення товарів у режимі експорту в Україні.
3. Опишіть порядок митного оформлення товарів у режимі імпорту в Україні.
4. Які особливості міжнародної торгівлі сировинними товарами, продукцією машинобудування, вузлами та деталями й іншими групами товарів?

Тема 8. Структура та зміст міжнародних контрактів купівлі-продажу

План семінару

1. Сутність і основні види зовнішньоторговельних контрактів.
2. Основні умови типового зовнішнього контракту купівлі-продажу.

Ключові поняття

Зовнішньоекономічний договір (контракт), складання контракту, особливості укладання зовнішньоекономічної угоди, гарантії виконання сторонами своїх зобов'язань, обов'язкова письмова форма зовнішньоекономічного контракту, типова форма зовнішньоекономічного договору (контракту), статті зовнішньоекономічного договору, обов'язкові статті, додаткові умови.

Теми рефератів

1. Міжнародні вимоги до договорів купівлі - продажу.
2. Основні умови і статті зовнішньоторговельного контракту.

Контрольні запитання для самопідготовки

1. Що таке зовнішньоторговельний контракт, в якій формі він укладається?
2. Що таке типовий контракт? Коли найчастіше такі контракти застосовуються?
3. Право якої країни застосовується для регулювання, укладання і виконання зовнішньоторговельних угод?
4. Хто має право підписання зовнішньоторговельних контрактів за законодавством України?
5. Опишіть структуру типового зовнішньоторговельного контракту.
6. Наведіть класифікацію умов контракту за їх обов'язковістю.
7. Які обставини відносяться до форс-мажорних?
8. Дайте визначення і назвіть відомі Вам форми типового договору міжнародної купівлі-продажу товарів.
9. Якими етапами представлений процес проведення зовнішньоекономічних операцій?
10. Назвіть фактори, що вивчаються під час вибору ринку.
11. Які аспекти слід дослідити при виборі контрагента при здійсненні ЗЕД.
12. Які існують способи ведення переговорів? В яких випадках

використовується той чи інший спосіб?

13. Що таке оферта? Визначіть види оферти.

14. У чому полягають особливості переговорів шляхом особистих зустрічей?

Тема 9. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

План семінару

1. Методика розрахунків цін міжнародних контрактів.
2. Валютно-фінансові умови контракту.
3. Основні умови платежу.
4. Засоби і форми зовнішньоторговельних розрахунків.

Ключові поняття

Зовнішньоторговельна цінова стратегія, кон'юнктурно-цінова робота, етапи формування ціни, формула розрахунку продажних цін, витратний і граничний підходи до встановлення ціни, фактор часу, форми встановлення початкової експортної ціни (метод «зняття вершків», «кон'юнктурна ціна», «ціна проникнення», метод стимулювання комплексних продажів, «вузькі» методи і т.д.), цінові знижки, види зовнішньоторговельних цін, контрактні ціни, одиниця виміру, база ціни, валюта ціни, спосіб фіксації, рівень ціни, ИНКОТЕРМС-2010, технічні виправлення, комерційні виправлення, міжнародні розрахунки, способи платежів (платіж наявними, авансовий платіж і платіж у кредит), засоби платежу (чек, вексель, банківський переказ), індосамент, форми розрахунків (документарний акредитив, документарне інкасо, банківський переказ, відкритий рахунок, оплата чеками і т.д.), види аредитивів, банківська гарантія.

Теми рефератів

1. Особливості й основні види зовнішньоторговельних цін.
2. Фіксація цін у ЗЕД, цінові знижки, поправки до цін.
3. Основні умови й форми зовнішньоторговельних платежів.
4. Основні форми розрахунків у ЗЕД.

Контрольні запитання для самопідготовки

1. Що таке цінова стратегія фірми? Опишіть основні види цінових стратегій.
2. Опишіть форми установаження початкової експортної ціни.
3. Від яких факторів залежить ціна товару в зовнішньоторговельному контракті?

4. Назвіть можливі цінові знижки.
5. Які види цінових поправок Вам відомі?
6. Які існують способи фіксації ціни?
7. Що являє собою збірник тлумачення міжнародних комерційних термінів "ІНКОТЕРМС"? На які групи розподіляються терміни "ІНКОТЕРМС"?
8. Охарактеризуйте існуючі способи платежу.
9. Опишіть засоби платежу, що використовуються при здійсненні ЗЕД.
10. У чому полягає різниця між простим і переказним векселем?
11. Які існують методи платежів?

Тема 10. Організація та функціонування підприємств з іноземним капіталом

План семінару

1. Законодавство України про режим іноземного інвестування.
2. Особливості функціонування підприємств з іноземними інвестиціями.
3. Спеціальні економічні зони та території пріоритетного розвитку в Україні.

Ключові поняття

Іноземне інвестування, нормативне забезпечення міжнародної інвестиційної діяльності в Україні, іноземні інвестиції, форми іноземного інвестування, підприємство з іноземними інвестиціями, спеціальні економічні зони, території пріоритетного розвитку, технологічні парки, прямий інвестор, промисловий інвестор, філія, дочірня компанія, асоціативна компанія, класифікація міжнародних інвестицій, прямі інвестиції, портфельні інвестиції, цінні папери, регулювання інвестиційної діяльності, офшорні території, проблеми іноземного інвестування в Україні.

Теми рефератів

1. Іноземне інвестування в Україні.
2. Особливості спільного підприємництва в Україні.
3. Офшорні зони та їх використання при здійсненні ЗЕД.

Контрольні запитання для самопідготовки

1. Які нормативні акти регламентують процеси міжнародної інвестиційної діяльності в Україні?
2. Визначіть поняття „іноземна інвестиція”.

3. Наведіть класифікацію іноземних інвестицій.
4. У чому полягає різниця між прямими й портфельними інвестиціями?
5. Назвіть організаційні форми існування підприємств з іноземними інвестиціями.
6. Обґрунтуйте основні проблеми іноземного інвестування в Україні та запропонуйте шляхи їх вирішення.

Тема 11. Економічна ефективність ЗЕД підприємства

План семінару

1. Визначення економічної ефективності зовнішньоторговельної діяльності.
2. Показники економічної ефективності інвестицій в ЗЕД.

Ключові поняття

Ефективність зовнішньої торгівлі, коефіцієнти експортної та імпоротної участі держави в торгівлі, рентабельність зовнішньої торгівлі підприємства, рентабельність експорту та імпорту, ефективність експорту та імпорту, ефективність зовнішнього кредитування, показники ефективності інвестування (чиста поточна вартість, внутрішня норма рентабельності, період повернення вкладених інвестицій, балансова норма рентабельності, індекс прибутковості), інтегральні показники ефективності ЗЕД підприємства, інтегральний показник ефективності діяльності підприємства з іноземними інвестиціями.

Теми рефератів

1. Основні показники ефективності зовнішньої торгівлі.
2. Визначення ефективності інвестиційної зовнішньоекономічної діяльності.

Контрольні запитання для самопідготовки

1. Поясніть різницю між показниками ефекту та ефективності ЗЕД.
2. Як можна оцінити ефективність зовнішньої торгівлі підприємства?
3. Які показники використовують для оцінки ефективності інвестування?
4. Обґрунтуйте доцільність спільного використання простих та інтегральних показників для оцінки ефективності ЗЕД.

2 ТЕСТИ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Зовнішньоекономічна діяльність - це

- А. Міжнародний бізнес.
- Б. Зовнішньоекономічні зв'язки.
- В. Діяльність вітчизняних і іноземних підприємств на внутрішньому й зовнішньому ринках.
- Г. Діяльність транснаціональних корпорацій.

2. Який рівень досліджень відповідає категорії "зовнішньоекономічна діяльність":

- А. Загальноекономічний.
- Б. Макроекономічний.
- В. Мікроекономічний.
- Г. Мегаекономічний?

3. Вперше системно проаналізовано зовнішньоекономічну політику держави завдяки такій економічній теорії:

- А. Абсолютних переваг.
- Б. Порівняльних переваг.
- В. Меркантилізму.
- Г. Факторів виробництва.

4. Принцип суверенітету народу України у здійсненні зовнішньоекономічної діяльності включає

- А. Виключне право народу України самостійно та незалежно здійснювати ЗЕД.
- Б. Свобода вибору форм ЗЕД, які прямо не заборонені чинними законами України.
- В. Здійснює захист державних інтересів України як на її території, так і за її межами лише відповідно до законів України, умов підписаних нею міжнародних договорів та норм міжнародного права.
- Г. Вірної відповіді немає.

5. Які з перелічених пунктів не відносяться до видів ЗЕД в Україні:

- А. Розрахункові операції резидентів країни в її межах.
- Б. Розрахункові операції резидентів і нерезидентів країни.
- В. Розрахункові операції національних та іноземних суб'єктів ЗЕД?
- Г. Розрахункові операції іноземних суб'єктів господарювання, співзасновником одного з яких є резидент України?

6. Яку назву має національне міністерство, яке безпосередньо курирує зовнішньоекономічну сферу:

- А. Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків.
- Б. Міністерство зовнішньої торгівлі.
- В. Міністерство економіки.
- Г. Міністерство закордонних справ?

7. Платіжний баланс, у якому надходження коштів перевищують витрати, називають

- А. Активним.
- Б. Пасивним.
- В. Сбалансованим.
- Г. Позитивним.

8. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства здійснюється з метою:

- А. Митного контролю за товарами, що ввозяться (вивозяться) з України.
- Б. Захисту економічних інтересів України.
- В. Забезпечення збалансованості економіки та рівноваги на внутрішньому ринку.
- Г. Захисту національних виробників.

9. Визначте правильний варіант твердження, що мито – це:

- А. Податок, що сплачується за товари чи предмети, які імпортують в Україну.
- Б. Податок, що сплачується за підакцизні товари.
- В. Податок, що сплачується за товари, які перетинають митний кордон України.
- Г. Податок, що сплачується за товари (предмети), які експортують з України.

10. Які пункти не належать до нетарифного регулювання ЗЕД:

- А. Стягнення мита.
- Б. Оплата акцизного збору.
- В. Ліцензування.
- Г. Експортне кредитування?

11. Балансувальна функція мита полягає в наступному:

- А. Забезпечення доходної частини державного бюджету.
- Б. Стримування небажаного імпорту.
- В. Стримування небажаного експорту.
- Г. Забезпечення сплат по зовнішньому боргу.

12. Компенсаційні заходи обмежень імпорту пов'язані:

- А. Із штучним зниженням цін саме експортером.
- Б. З аргументованим звинуваченням експортера в отриманні державних субсидій.
- В. З грошовою компенсацією іноземним постачальникам.
- Г. З компенсацією морального збитку.

13. Комбіновані ставки мита пов'язують:

- А. З поєднанням експортних і транзитних ставок.
- Б. З поєднанням преференційних і мінімальних ставок.
- В. З поєднанням специфічних і адвалорних ставок.
- Г. З поєднанням автономних і конвенційних ставок.

14. Ставки мита, які розраховуються у відсотковій формі -

- А. Адвалорна.
- Б. Відносна.
- В. Реальна.
- Г. Порівняльна.

15. Яке із визначень відповідає поняттю “валютний курс”?

- А. Співвідношення між грошовими одиницями різних країн за їх купівельною силою.
- Б. Ціна грошової одиниці однієї країни, що виражається в грошових одиницях інших країн.
- В. Форма організації грошових відносин між країнами.
- Г. Гарантована державою можливість обміну національної валюти на іноземну.

16. Єдність поточної і капітальної конвертованості валюти:

- А. Зовнішня конвертованість.
- Б. Повна конвертованість.
- В. Вільна конвертованість.
- Г. Платіжна конвертованість.

17. Контроль за зберіганням і використанням офіційних валютних резервів здійснює:

- А. Національний банк України.
- Б. Валютна Рада України.
- В. Верховна Рада України.
- Г. Кабінет Міністрів України.

18. Господарські підприємницькі структури, які утворюються різнонаціональними засновниками та характеризуються наявністю

спільного майна, спільним управлінням та спільним розподілом прибутку й ризику –це:

- А. Спільні підприємства.
- Б. Приватні підприємства.
- В. Фізичні особи.
- Г. Вірна відповідь відсутня.

19. Поточні конверсійні операції з датою валютування “завтра” мають скорочену назву:

- А. Tod.
- Б. Tom.
- В. Swap.
- Г. Spot.

20. До якого режиму валютного курсу належить оптимальний валютний простір:

- А. Обмежено гнучкий курс.
- Б. Фіксований курс.
- В. Гібридний курс.
- Г. Плаваючий курс?

21. Для офіційних валютних відносин з нерезидентами України суб'єктам ЗЕД треба отримувати іноземну валюту:

- А. На валютних аукціонах НБУ.
- Б. У пунктах обміну валют.
- В. Через уповноважені банки.
- Г. На митниці.

22. До якого режиму валютного курсу належить валютний коридор:

- А. Фіксований курс.
- Б. Гібридний курс.
- В. Плаваючий курс.
- Г. Обмежено гнучкий курс?

23. Які пункти є зайвими в переліку термінових валютних операцій:

- А. Опціонні.
- Б. Спот.
- В. Форвардні.
- Г. Ф'ючерсні?

24. Пропозиція продавця, що направлена конкретному покупцю та має в змісті термін для відповіді:

- А. Оферта.
- А. Акцепт.
- В. Тверда оферта.
- Г. Вільна оферта.

25. В якому місті була підписана конвенція про міжнародні договори купівлі-продажу товарів:

- А. Брюссель.
- Б. Гаага.
- В. Відень.
- Г. Нью-Йорк?

26. Який з пунктів є зайвим при визначенні форм зустрічної торгівлі:

- А. Зустрічні закупівлі.
- Б. Зустрічний бартер.
- В. Компенсаційні угоди.
- Г. Угоди на широкій компенсаційній основі?

27. Бартерна операція відрізняється від зустрічних закупівель наступним:

- А. Стовідсотково виключає валютні розрахунки контрагентів.
- Б. Базується на договорі постачання.
- В. Є формою угоди, що заощаджує валюту.
- Г. Стосується обміну, як правило, двох товарів.

28. Зустрічним закупівлям не властиві такі ознаки:

- А. Наявність додаткової угоди до основного договору на постачання.
- Б. Неповна компенсація у вартісному значенні суми первісного постачання.
- В. Наявність “неконвертованого сальдо”.
- Г. Використання міжнародного посередника.

29. Території, де діють податкові, валютні й інші пільги для тих нерезидентів, які базуються на цих територіях, а ведуть господарські операції з іншими країнами, називаються ...

- А. Фінансовими центрами.
- Б. Валютними зонами.
- В. Економічною територією.
- Г. Офшорними центрами (зонами).

30. Типовий контракт –

- А. Це зразковий договір або ряд уніфікованих умов, які викладені в писемній формі й заздалегідь сформульовані з урахуванням

торговельної практики, прийнятих договірними сторонами після того, як вони були погоджені з вимогами конкретної угоди.

Б. Угода між двома або більше сторонами, що перебувають у різних країнах (які є суб'єктами права різних держав), по поставці деякої кількості товару, наданню послуг або інших видів господарської діяльності відповідно до погоджених сторін умовами.

В. Це договір у попередній усній формі й заздалегідь сформульований з урахуванням торговельної практики або звичаїв, прийнятих договірними сторонами після того, як він був погоджен з вимогами конкретної угоди.

Г. Вірна відповідь відсутня.

31. Право на відшкодування суми якого податку мають експортери України:

А. Податку на додану вартість.

Б. Податку на прибуток.

В. Прибуткового податку.

Г. Комунального податку?

32. В авіаперевезеннях пасажирів тарифи зростають за такою послідовністю:

А. Економічний клас, бізнес-клас, перший клас.

Б. Перший клас, бізнес-клас, економічний клас.

В. Бізнес-клас, економічний клас, перший клас.

Г. Перший клас, економічний клас, бізнес-клас.

33. Прямі інвестиції — це:

А. Капіталовкладення у підприємства за кордоном з метою отримання підприємницького прибутку і контролю за ними з боку інвестора.

Б. Капіталовкладення в іноземні цінні папери з метою отримання прибутку (дивідендів).

В. Субсидування суб'єкта світового господарства без попередніх умов з метою досягнення довгострокових економічних і політичних інтересів.

Г. Позики у грошовій чи товарній формі, які надаються кредиторами однієї країни позичальнику іншої країни на певних умовах.

34. Портфельні інвестиції — це:

А. Інвестиції у підприємства за кордоном з метою отримання підприємницького прибутку і контролю за ними з боку інвестора.

Б. Капіталовкладення в іноземні цінні папери з метою отримання прибутку (дивідендів).

В. Субсидування суб'єкта світового господарства без попередніх умов з метою досягнення довгострокових економічних і політичних інтересів.

Г. Позики у грошовій / товарній формі, які надаються кредиторами однієї країни замовнику іншої країни на певних умовах.

35. *Угоди, які дозволяють міжнародному посереднику закуповувати й продавати товари від власного імені, але за рахунок експортера або імпортера, є:*

А. Договорами постачання.

Б. Договорами доручення.

В. Договорами комісії.

Г. Договорами реклами.

36. *Які твердження є помилковими:*

А. Запит надсилає потенційний експортер імовірному імпортеру.

Б. Замовлення надсилає майбутній імпортер потенційному експортеру.

В. Вільну оферту надсилає потенційний експортер імовірному імпортеру.

Г. Тверду контроферту надсилає потенційний експортер імовірному імпортеру?

37. *Які пункти зайві в переліку форм початкової експортної ціни:*

А. Ковзна ціна.

Б. Кон'юнктурна ціна.

В. Ціна проникнення.

Г. Ціна стимулювання комплексного продажу?

38. *На який ціноутворювальний метод спирається скілінг:*

А. Видатковий.

Б. Сполучення видаткового і нормативного.

В. Ринково-диференційний.

Г. Нормативний?

39. *Инвойс — це:*

А. Рахунок-фактура.

Б. Документ, що виставляється покупцеві у випадку недоплати.

В. Пропозиція певних товарів і послуг.

Г. Документ, що містить умови угоди про морське перевезення.

40. *До комерційних виправлень у контрактній ціні не належать:*

А. Виправлення щодо повноти комплектації продукції.

- Б. Виправлення щодо приведення до єдиних умов постачання.
- В. Виправлення за умов платежу.
- Г. Виправлення щодо тривалості постачань.

41. Яка з перелічених форм розрахунків найбільш ризикована для експортера:

- А. Інкасо.
- Б. Акредитив.
- В. 100-відсотковий аванс.
- Г. Оплата за відкритим рахунком?

42. Згідно з правилами ІНКОТЕРМС-2010 сукупність базисних умов постачань, за яких обов'язки продавця закінчуються з прибуттям до кордону імпортера, створює:

- А. Групу D.
- Б. Групу C.
- В. Групу F.
- Г. Групу E.

43. Умови постачання товарів FOB визначають наступний максимум відповідальності експортера:

- А. Надання товару через поручні судна в порту власної країни.
- Б. Надання товару через поручні судна в порту країни імпортера.
- В. Надання товару представнику імпортера на власному складі.
- Г. Надання товару представнику імпортера на його складі.

44. Умови постачання товарів CIF визначають наступний максимум відповідальності експортера:

- А. Надання товару представнику імпортера на власному складі.
- Б. Надання товару представнику імпортера на складі в його країні.
- В. Надання товару через поручні судна в порту власної країни.
- Г. Надання товару через поручні судна в порту країни імпортера.

45. Максимальна відповідальність експортера за умов “доставлено, мито сплачено” має англомовну аббревіатуру:

- А. EXW.
- Б. DDP.
- В. CIF.
- Г. FOB.

46. Ембарго на ввіз конкретного товару означає ...

- А. Валютні обмеження по операціях із увезеним товаром.
- Б. Складування товарів на митній території.
- В. Повне кількісне обмеження ввозу.

Г. Часткове обмеження ввозу.

47. Митний тариф має такий вигляд:

- А. Назва товару, штрих-код товару, ставка мита.
- Б. Ставка мита, назва товару, штрих-код товару.
- В. Код товару, назва товару, ставка мита.
- Г. Код товару, назва товару, країна походження, ставка мита

48. Який метод міжнародного маркетингу домінує сьогодні:

- А. Метод збутової орієнтації.
- Б. Метод товарної орієнтації.
- В. Метод маркетингового керування.
- Г. Метод ринкової орієнтації?

49. Який коефіцієнт дисконтування використовується для визначення інтегрального ефекту витрат іноземного інвестора:

- А. Ставка відсотку на довгостроковому ринку капіталів країни інвестора.
- Б. Галузевий норматив ефективності національних капіталовкладень.
- В. Рівень рентабельності кращих вітчизняних підприємств аналогічного профілю.
- Г. Рівень рентабельності кращих підприємств аналогічного профілю в країні іноземного інвестора?

50. Абсолютні значення, відтворюються в грошових одиницях і визначаються як різниця між результатами діяльності та витратами на її здійснення

- А. Показники ефекту.
- Б. Показники ефективності.
- В. Ефективні показники.
- Г. Відносні показники.

3. САМОСТІЙНА (ІНДИВІДУАЛЬНА) РОБОТА

Виконання індивідуального завдання виконується у формі усної доповіді або у вигляді контрольної роботи на практичних заняттях за наступними варіантами:

1. Валютне та митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні:

- валюта у вузькому й широкому значенні,
- види валюти,
- конвертованість валюти,
- світова валютна система,
- валютний курс,
- валютне котирування,
- суб'єкти валютного ринку,
- сегменти валютного ринку (біржовий, позабіржовий або міжбанківський, готівковий),
- поточні валютні операції,
- термінові валютні операції (форвардні, ф'ючерсні, опціонні, операції своп),
- МВФ,
- режими валютного курсу (фіксований курс, обмежено гнучкий курс, плаваючий або вільний курс, гібридний курс),
- валютна інтервенція,
- девальвація і ревальвація,
- страхування валютних ризиків,
- нормативне забезпечення валютного регулювання в Україні,
- валютний рахунок,
- валютні обмеження, НБУ.
- Митне регулювання: тарифні й нетарифні засоби,
- ембарго, квота (глобальна, групова, індивідуальна, антидемпінгова, компенсаційна, спеціальна),
- ліцензія (генеральна, глобальна, автоматична, разова),
- “добровільні” обмеження експорту,
- прихований протекціонізм,
- фінансові заходи підтримки національних експортерів,
- мито, функції мита, види мита,

- нормативне забезпечення митного регулювання в Україні,
- Митний кодекс України, Державна митна служба України,
- митний контроль, декларування, митні платежі.

2. Структура і зміст міжнародного контракту. Скласти умовний міжнародний контракт на основі типових контрактів в туристичній галузі.

4 ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Відповідно до навчального плану студенти заочного відділення виконують контрольну роботу. Вибір варіанта здійснюється з викладачем. Для послідовного і чіткого викладу матеріалу слід скласти план роботи.

Під час виконання роботи необхідно використовувати джерела, наведені в навчальній програмі і рекомендовані на лекціях, а також підручники та нормативні акти, що відповідають темі роботи.

Обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати 20 сторінок формату А4. Контрольна робота повинна містити вступ, основну частину, висновки. Наприкінці роботи необхідно навести список використаної літератури, вказати дату виконання і поставити підпис.

Тематика контрольних робіт

Варіант 1.

1. Назвіть основні суб'єкти ЗЕД України.
2. Якими етапами представлений процес проведення зовнішньоекономічних операцій?

Варіант 2.

1. Класифікуйте види ЗЕД відповідно до Закону України „Про ЗЕД”.
2. Назвіть фактори, що вивчаються під час вибору ринку.

Варіант 3.

1. Охарактеризуйте основні етапи еволюції ЗЕД в Україні.
2. Які аспекти слід дослідити при виборі контрагента при здійсненні ЗЕД.

Варіант 4.

1. Назвіть рівні регулювання ЗЕД.
2. Які існують способи ведення переговорів? В яких випадках використовується той чи інший спосіб?

Варіант 5.

1. Охарактеризуйте функції органів державного управління щодо регулювання ЗЕД.
2. Що таке оферта? Визначить види оферти.

Варіант 6.

1. Які міжнародні організації здійснюють регулювання взаємних відносин учасників ЗЕД?

2. Опишіть структуру типового зовнішньоторговельного контракту.

Варіант 7.

1. Дайте характеристику методів регулювання ЗЕД.

2. Що таке цінова стратегія фірми? Опишіть основні види цінових стратегій.

Варіант 8.

1. Наведіть класифікацію нетарифних засобів митного регулювання.

2. Опишіть форми встановлення початкової експортної ціни.

Варіант 9.

1. Що таке квотування? Які види квот діють в Україні?

2. Назвіть можливі цінові знижки. Які види цінових поправок Вам відомі?

Варіант 10.

1. Дайте визначення ліцензування. Поясніть різницю між генеральною, разовою і відкритою ліцензіями.

2. Які існують способи фіксації ціни?

Варіант 11.

1. Дайте визначення митного тарифу, мита та митного збору, поясніть функції мита. Перелічіть відомі Вам види мита за різними ознаками.

2. Що являє собою збірник тлумачення міжнародних комерційних термінів "ІНКОТЕРМС"? На які групи розподіляються терміни "ІНКОТЕРМС"?

Варіант 12.

1. Дайте визначення валюти, валютного курсу, валютного ринку. Які види валютних курсів Вам відомі?

2. Охарактеризуйте існуючі способи платежу.

Варіант 13.

1. Як можна класифікувати валютні операції суб'єктів ЗЕД?

2. Опишіть засоби платежу, що використовуються при ЗЕД.

Варіант 14.

1. Назвіть суб'єкти валютного регулювання в Україні.

Охарактеризуйте існуючі форми валютного регулювання.

2. Які існують методи платежів?

Варіант 15.

1. Які нормативно-правові акти забезпечують здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємств?
2. Визначить поняття «іноземна інвестиція». Наведіть класифікацію іноземних інвестицій.

Варіант 16.

1. Дайте визначення основних видів зовнішньоторговельних операцій.
2. Обґрунтуйте основні проблеми іноземного інвестування в Україні та запропонуйте шляхи їх вирішення.

Варіант 17.

1. Назвіть основні посередницькі операції в ЗЕД.
2. Наведіть класифікацію транспортних перевезень у зовнішньоекономічній діяльності за різними ознаками.

Варіант 18.

1. Наведіть класифікацію послуг, що використовується при вивченні ЗЕД підприємств країни.
2. Які перевезення оформляються коносаментом? Назвіть види коносаменту?

Варіант 19.

1. Охарактеризуйте основні етапи оформлення типової угоди міжнародних купівлі-продажу.
2. Які існують типи чартерів?

Варіант 20.

1. Визначить порядок митного оформлення товарів у режимі експорту в Україні.
2. Чим регулюються міжнародні морські, залізничні, автомобільні та авіаперевезення?

Варіант 21.

1. Опишіть порядок митного оформлення товарів у режимі імпорту в Україні.
2. Якими документами оформляються міжнародні залізничні, автомобільні та авіаперевезення?

Варіант 22.

1. Якими є особливості міжнародної торгівлі сировинними товарами, продукцією машинобудування, вузлами і деталями та іншими групами товарів?
2. Якими є основні принципи маркетингу?

Варіант 23.

1. Класифікуйте торгово-посередницьких операції.
2. Назвіть фактори внутрішнього і зовнішнього середовища міжнародного маркетингу.

Варіант 24.

1. Що таке оренда? Назвіть вигоди від використання оренди в ЗЕД. Які види оренди Вам відомі?
2. Якими є функції відділу маркетингу підприємства, яке здійснює ЗЕД?

Варіант 25.

1. Дайте визначення міжнародного лізингу. Назвіть суб'єкти й об'єкти лізингу. Охарактеризуйте відомі Вам форми й типи лізингових операцій.
2. Які показники використовують для оцінки ефективності зовнішньої торгівлі підприємства?

Варіант 26.

1. Які міжнародні організації здійснюють регулювання взаємних відносин учасників ЗЕД?
2. Опишіть структуру типового зовнішньоторговельного контракту.

Варіант 27.

1. Дайте характеристику методів регулювання ЗЕД.
2. Що таке цінова стратегія фірми? Опишіть основні види цінових стратегій.

Варіант 28.

1. Наведіть класифікацію нетарифних засобів митного регулювання.
2. Опишіть форми встановлення початкової експортної ціни.

Варіант 29.

1. Що таке квотування? Які види квот діють в Україні?
2. Назвіть можливі цінові знижки. Які види цінових поправок Вам відомі?

Варіант 30.

1. Дайте визначення ліцензування. Поясніть різницю між генеральною, разовою і відкритою ліцензіями.
2. Які існують способи фіксації ціни?

5 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ НА ЗАЛІК

1. Зовнішньоекономічний комплекс держави, його особливості в Україні.
2. Основні теорії зовнішньоекономічних зв'язків.
3. Основні види ЗЕД.
4. Рівні, методи і засоби регулювання зовнішньоекономічних зв'язків.
5. Основні методи державного регулювання зовнішньоекономічних зв'язків.
6. Інститути мегарегулювання зовнішньоекономічних зв'язків.
7. Нетарифні засоби регулювання зовнішньої торгівлі.
8. Система митного регулювання. Класифікація мита.
9. Особливості митного регулювання в Україні.
10. Сутність і основні суб'єкти валютного ринку.
11. Валютні курси та їх взаємозв'язок.
12. Основні форми валютних операцій. Торгові й неторгові валютні операції.
13. Суб'єкти валютного регулювання та його основні інструменти.
14. Визначення та класифікація зовнішньоторговельних операцій.
15. Міжнародні бартерні операції та зустрічні закупки. Викуп застарілої продукції як форма міжнародної зустрічної торгівлі.
16. Компенсаційні угоди, угоди на широкій компенсаційній основі, операції з давальницькою сировиною в міжнародній торгівлі.
17. Особливості й схеми експортних, імпортних, реекспортних і реімпортних операцій.
18. Класифікація посередників за їх місцем на ринку.
19. Класифікація міжнародних посередницьких операцій.
20. Сутність і класифікація міжнародних орендних відносин.
21. Комісійні й консигнаційні операції.
22. Особливості лізингу в ЗЕД.
23. Вибір міжнародного ринку і контрагентів зовнішньоторговельного контракту.

24. Основні умови й статті типового контракту купівлі-продажу в міжнародній практиці.
25. Функції відділу маркетингу зовнішньоторговельного підприємства.
26. Сутність, етапи розвитку і основні форми маркетингових досліджень зовнішнього ринку.
27. Класифікація міжнародних перевезень.
28. Особливості міжнародного регулювання зовнішніх перевезень.
29. Базисні умови постачань товарів “ІНКОТЕРМС-2010”.
30. Класифікація іноземних інвестицій.
31. Особливості функціонування підприємств з іноземними інвестиціями в Україні.
32. Основні засоби регулювання іноземного інвестування.
33. Міжнародні вимоги до зовнішньоторговельного контракту.
34. Особливості здійснення міжнародних ділових переговорів. Порядок укладання та виконання зовнішньоекономічних контрактів.
35. Умови міжнародних платежів. Основні засоби розрахунків.
36. Міжнародні особливості використання чеків і векселів.
37. Міжнародні вимоги до акредитивної та інкасової форми розрахунків.
38. Особливості встановлення, фіксації та поправок до зовнішньоторговельних цін.
39. Інтегральні показники ефективності ЗЕД підприємства.
40. Сутність і головні показники ефективності зовнішньоторговельної діяльності.

6 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року, № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року, № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
3. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991, N 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
4. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23.09.1994, N 185/94-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/185/94-%D0%B2%D1%80>.
5. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996, N 93/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80>.
6. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів): Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України N 201 від 06.09.2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0833-01>.
7. Внешнеэкономическая деятельность предприятий: Учебник для вузов / Под ред. Л.Е. Стровского. – 3-е изд., перераб. и доп. – М: ЮНИТИ, 2003. – 847 с.
8. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : Підручник/ М-во освіти і науки України, Київський нац. торговельно-економічний ун-т. -К.: Центр учбової літератури, 2013. -452 с.
9. Гуріна Г.С., Луцький М.Г., Мостенська Т.Л., Новак В.О. Основи зовнішньоекономічної діяльності.- Підручник.- К.: Сузір'я, 2007.- 425с.
10. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Підручник для вузів / Багрова І.В., Редіна Н.І., Власюк В.Є., Гетьман О.О.. За

- ред. проф. І.В. Багрової. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 580 с.
11. Івасів Б.С. Міжнародні розрахунки: Підручник. – Тернопіль: Карт-бланш, 2004. – 223 с.
 12. Канищенко О.Л. Міжнародний маркетинг: Навч. посібник – К.: Політехніка, 2003. – 214 с.
 13. Козик В.В., Панкова Л.А., Карп'як Я.С., Григор'єв О.Ю., Босак О.А. Зовнішньоекономічні операції і контракти: Навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 608 с.
 14. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Підручник / За ред. О.А. Кириченка. – К.: Знання, 2005. – 493 с.
 15. Рум'янцев А. П. Зовнішньоекономічна діяльність : Навчальний посібник./ 2-ге вид. перероб. та доп./ А. П. Рум'янцев, Н. С. Рум'янцева.- К.: Центр учбової літератури, 2012. - 296 с.
 16. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: Навч. посібник / За ред. проф. А.І. Кредісова. – К.: ВІРА-Р, 1998. – 448 с.
 17. Шкурупій О. В. , Гончаренко В. В. , Артеменко І А. та ін. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. посіб./ За ред. О. В. Шкурупій. — К.: Центр учбової літератури, 2012. - 248 с.

Додаткова література:

18. Прокушев Е.Ф. Внешнеэкономическая деятельность : Учебно-практическое пособие/ Е. Прокушев., -М.: ИВЦ Маркетинг , 1998. -207с.
19. Управління зовнішньоекономічною діяльністю. / За ред. А. І. Кредісова. — К.: ВІРА — Р, 2003. — 448 с.
20. Вічевич А. М. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності. — Львів: Афіна, 2004. — 140 с.
21. Решетов В. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності : Навч.-метод. пос. для студ. ВНЗ спец. 7050106 Облік і аудит / Валерій Решетов., -Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2002. -139 с.
22. Козак Ю.Г. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник: 2-ге вид., перероб. та доп. За редакцією Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, І.Ю.Сіваченка — Київ: Центр навчальної літератури, 2006. — 792 с.
23. Управління зовнішньоекономічною діяльністю : Навч. посібник для студ. вуз./ Під заг. ред. А.І. Кредісова Пер. з рос. Н. Кіт, К.

Серажим. -К.: ВІРА-Р, 1998. -447 с.

Web-ресурси:

1. <http://www.ereport.ru> – Світова економіка.
2. <http://www.worldbank.org.ru> - Світовий банк.
3. http://europa.eu/index_en.htm - Official website of the European Union.
4. <http://www.imf.org/external/russian/index.htm> - Офіційний сайт МВФ.
5. <http://www.iccwbo.org/> - Офіційний сайт міжнародної торгової палати.
6. <http://www.ukrstat.gov.ua> - Державний служба статистики України.
7. <http://mfa.gov.ua/ua> - Міністерство закордонних справ України.
8. <http://www.bank.gov.ua> - Національний банк України.
9. <http://www.ssmc.gov.ua> - Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку.
10. <http://www.kmu.gov.ua> - Кабінет Міністрів України.
11. <http://www.me.gov.ua> - Міністерство економічного розвитку і торгівлі.
12. <http://www.minfin.gov.ua> - Міністерство фінансів України.
13. <http://sfs.gov.ua/> - Офіційний сайт державної фіскальної служби України.
14. <http://www.qdpro.com.ua> - Інформаційно - аналітичне забезпечення ЗЕД України.

7 ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою. Отримуючи за кожен змістовний модуль бали сумуються та діляться на 2.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (залік).

Оцінювання знань студентів в університеті здійснюється за 100- бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F). Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на лекційних, лабораторних, практичних або семінарських заняттях та самостійну роботу.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.

Ведення опорного конспекту лекції:

Опорний конспект лекції (ОКЛ) – вид навчально-методичного посібника, в якому у стислому і системному вигляді викладений основний теоретичний матеріал у формі основних понять і положень, що структурно й логічно пов'язані між собою. Дані поняття та положення є лише опорними сигналами, вони вимагають пояснень і визначень, що мають записати студенти під час лекції. Його ведення сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами теоріями тощо. Кожний студент повинен мати ОКЛ на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час аудиторної роботи з ОКЛ студенти записують основні тези лекції та пояснення викладача у визначеному в конспекті полі.

Відвідування студентом лекції та її наявність в ОКЛ з дисципліни «Основи ЗЕД» дає студенту **2 бали** за кожну лекцію. Всього **10 балів** в першому та **12 балів** в другому змістовному модулі.

Робота на практичних заняттях:

Під час практичних занять студенти усно доповідають на питання. Активна робота студента на занятті оцінюється в **5 балів**.

Критерії оцінки на практичному занятті

Бали	Критерії оцінки
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, активний, часто виступає і часто задає питання; активно, дуже добре працює в парі/групі/команді.
4	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, активний, часто виступає і часто задає питання.
3	Володіє навчальним матеріалом, виконує більшість завдань практичних занять і домашньої/самостійної роботи іноді виступає і задає питання; добре працює в парі/групі/команді.
2	Частково володіє навчальним матеріалом, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
1	Зовсім не виконує завдання практичних занять, інколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.

Самостійна робота студентів

Виконання самостійної роботи можливе у вигляді реферату або усної доповіді на практичному занятті. Така форма надає студенту можливість отримати максимум **10** додаткових **балів** в кожному модулі.

Виконання індивідуального завдання можливе у вигляді реферату або усної доповіді на практичному занятті у першому модулі. Така форма надає студенту можливість отримати максимум **10** додаткових **балів** в першому модулі. У другому модулі індивідуальне завдання – складання міжнародного контракту, оцінюються **3 бали** (наявність роздрукованого контракту складеного згідно нормами законодавства України).

Критерії оцінки самостійного (1 та 2 модуль)/індивідуального завдання (1 модуль):

1 або 2 модуль	Критерії оцінки
10-9	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
8-7	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
6-5	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
4-3	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
2-1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів, допускаючи при цьому суттєві помилки.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт (тестів). В структурі навчання виділяють 2 змістовних модулі. Тобто студенти двічі за семестр складає модульний контроль та має можливість набрати максимум 20 балів з кожного. Правильна відповідь оцінюється в **1 бал**.

Студент, який з різних обставин не отримав необхідної кількості балів з будь-якої теми, має можливість самостійно її підготувати і пройти індивідуальний поточний контроль знань з цієї теми або виконати завдання до індивідуальні завдання роботи, що пропонуються в робочій програмі.

ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу.

Зведена таблиця набору балів за семестр

1 модуль (максимум балів)		2 модуль (максимум балів)	
Лекції	10 (5 лекції*2)	Лекції	12 (6 лекції*2)
Практичні	50 (10 практ.зан*5)	Практичні	55 (11 практ.зан*5)
Самостійна робота	10	Самостійна робота	10
Ідз	10	ідз	3
Контрольне тестування	20	Контрольне тестування	20
Всього	100	Всього	100

Підсумковим оцінюванням є залік.

Якщо студент з будь-якої поважної причини не виконав умов набору балів за період вивчення, він має змогу під час заліково-екзаменаційної сесії прийти на залік і скласти його усно (2 питання).

Критерії оцінювання кожного з питань, які виносяться на залік

Рівень знань	Оцінка за 100-бальною шкалою	Критерії оцінювання відповіді
Відмінний рівень	90 – 100	Відповідь студента на 2 теоретичних питання: - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірно розуміння змісту основних теоретичних положень; - вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням; - здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.
Добрий рівень	75 – 89	Студент дав досить змістовну відповідь на 2 теоретичних питання, але відповідь містить наступні недоліки: - недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; - недостатньо детально розкритий предмет запитання, а основні поняття носять тезисний характер; - окремі формулювання є нечіткими; міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.
Задовільний	60 – 74	Студент дав відповідь на 2 поставлених

рівень		питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: - зміст відповіді свідчить про прогалини у знаннях з відповідного питання або ж про невірне розуміння окремих аспектів поставленого питання; - відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу; - відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання.
Незадовільний рівень	0 – 59	Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною.

В залежності від кількості допущених помилок викладач вирішує питання щодо оцінки по кожному питанню в межах визначеного бального діапазону. Загальна оцінка за залік розраховується як середньоарифметичне.

Студенти заочного відділення виконують контрольну роботу. Кожен студент заочного відділення виконує контрольну роботу за варіантом. Вибір варіанта здійснюється за останньою цифрою в заліковій книжці.

В кожному варіанті необхідно розглянути 2 питання. Кожне питання оцінюється в 50 балів максимум.

Після перевірки викладачем контрольної роботи та її захисту в усному вигляді викладач допускає студента до заліку.

Критерії оцінки контрольної роботи для заочників:

письмова та усний захист	Критерії оцінки
50-40	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
30-25	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
24-16	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
15-10	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
9-2	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
1-0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Бали отримані студентом за 2 модулі (середнє арифметичне) та бали за залік підсумовуються та вираховується середнє арифметичне.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на практичних (лабораторних) заняттях та на підсумковому модульному контролі, свідчить про **ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни** на конкретному етапі її вивчення. Протягом семестру студенти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводяться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ЄКТС. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни